

A fordításban megjelent udmurt gyermekirodalom történetéről

Absztrakt. Az udmurt gyermekirodalomban, az eredeti szövegek mellett, a fordításoknak is nagy szerepe van. A tanulmány célja az udmurt fordításban megjelent idegen nyelvű irodalom 1917 és 1980 közötti anyagának tényszerű bemutatása, amely fontos szerepet játszott az udmurt gyermekirodalom kialakulásában és fejlődésében. Az irodalomtudósok munkáit figyelembe véve kritikai szempontból is képet kaphatunk az udmurt gyermekpróza alakulásáról. Megállapítható, hogy az orosz gyermekirodalmat sokkal aktívabban fordították udmurtra, mint az egyéb külföldi szövegeket. A tanulmány a fordítási gyakorlat aktualizálásának okait is vizsgálja.

Hasonlóan más nemzetek irodalmához, az udmurt irodalom kialakulásában is jelentős szerepet játszott a fordítói tevékenység, amelynek intenzitása és igényessége a különböző korokban eltérő volt. F. Jermakov¹ és A. Uvarov² tanulmányban dolgozták fel az udmurt fordítási irodalom egyes korszakait, de számos más publikáció is bőséges forrással szolgál a téma tanulmányozásához (pl. Pantelejeva: 1993³; 2007⁴; 2010⁵; 2012⁶; 2016⁷; Kelmakov: 2015⁸, Kamitova: 2015⁹).

-
- 1 Ермаков, Ф. К., *Теоретические связи удмуртской литературы с русской и другими литературами*, Ижевск: Удмуртия, 1981.
 - 2 Уваров, А. Н. *Югдытисьёс. Удмурт литературалэн кылдэмез сярьсь очеркъёс*, Ижевск: 1994.
 - 3 Пантелеева, В. Г., *О проблемах поэтического перевода с русского на удмуртский язык (на материале переводов стихотворений А.С.Пушкина и М.Ю.Лермонтова)*, Вестник Удмуртского университета 1993/6., 84–92.
 - 4 Пантелеева, В. Г., *Художественный перевод в финно-угорском мире: история и современность*, Вестник Удмуртского университета. Филологические науки, 2007/5., 137–143.
 - 5 Пантелеева, В. Г., *Переводческая практика в условиях глобализации: проблемы этнокультурной рецепции*, Ежегодник финно-угорских исследований, 2010. Вып. 1., 47–52.
 - 6 Пантелеева, В. Г., *Удмуртская переводная художественная литература в историческом и социокультурном аспектах // Филологические исследования на рубеже XX – XXI веков: традиции, новации, итоги, перспективы: сб. статей. Сыктывкар: ИЯЛИ КНЦ УрО РАН, 2012. С. 198–203.*
 - 7 Пантелеева, В. Г., *Гай Сабитов – переводчик лирики*, Вестник Удмуртского университета. Серия Истоия и филология. 2016. Т. 26. Вып. 6. С. 123–128.
 - 8 Кельмаков, В. К., *Переводные тексты В. А. Ислентьева и истоки удмуртской художественной литературы*, Вестник ЧГПУ им. И. Я. Яковлева. Филологические науки. 2015/3, 45–57.
 - 9 Камитова, А. В., *Роль переводных сочинений XIX века в становлении жанров удмуртской литературы = Современное удмуртоведение в контексте*

A fentiekben felsorolt tanulmányok a vizsgált terület különböző aspektusait emelik ki, V. G. Pantelejeva fordításról szóló tanulmányaiban, különösen a *Художественный перевод в финно-угорском мире: история и современность*¹⁰ és a *Переводческая практика в условиях глобализации: проблемы этнокультурной рецепции*¹¹ című szövegeiben gyakran számszerűen is megadja a megjelenési adatokat, pl.: „Уникальным литературно-художественным проектом являлся выпуск переводных русскоязычных сборников »Между Волгой и Уралом«, включающих произведения писателей национальных республик Поволжья и Урала. За период с 1977 по 1989 г. вышли пять книг этой серии, изданных в Ижевске, Йошкар-Оле, Саранске, Казани, Чебоксарах. Кроме того, в рамках этого же проекта в 1987–88-е г. в разных республиках были выпущены три антологии переводной поэзии и прозы („Приметы“. Саранск, 1987; „Побратимы“. Ижевск, 1988; „Пути и перепутья“. Йошкар-Ола, 1988). Безусловно, стоит напомнить и о других поэтических антологиях регионального уровня, но общероссийского значения („Четыре ветра“: Стихи башкирских, татарских, удмуртских, коми-пермяцких поэтов. Пермь, 1970; „Уральские поэты“: Антология: В 2 т. Свердловск, 1976)¹² vagy „... почти за пятьдесят лет (с 1938 по 1985) было издано 19 антологий удмуртской поэзии на русском языке (для сравнения с 1985 г. по настоящее время) – лишь три подобных антологии: „Песни солнечного леса“. М., 1989; „Мир женской души“. Ижевск, 1992; „Антология литературы финно-угорских народов“. (В 2 т. Екатеринбург, 2006). Другой пример связан с переводами с русского языка на удмуртский. Так, удмуртский писатель Михаил Петров за десять послевоенных лет издал на удмуртском языке 9 книг с произведениями советских писателей (еще 6 книг он перевел и издал до войны, в период 1934–1941 гг.).”¹³

компаративистики, контактологии и типологии языков: сб. ст. Ижевск; Будапешт, 2015, 284–293.

- 10 Műfordítás a finnugor világban: történelem és modernitás (saját fordítás)
- 11 Fordítási gyakorlat a globalizáció körülményei között: az etnokulturális befogadás kérdése (saját fordítás)
- 12 „Az orosz nyelvű *Volga és az Urál között* című gyűjtemény fordításának kiadása egy egyedülálló irodalmi és művészeti projekt volt, amely magába foglalta számos Volga és Urál környéki nemzeti köztársaság íróinak a munkáit is. Az 1977 és 1989 közötti időszakban ennek a sorozatnak öt kötete jelent meg, amelyeket Izsevszkben, Joskar-Olában, Szaranszkban, Kazanyban és Csebokszariban adtak ki. Ezen kívül, ugyanennek a projektnek a keretében, 1987–88-ban három vers- és prózaantológia jelent meg fordításban különböző köztársaságokban (*Jelek*, Szaranszk, 1987; *Testvérek*, Izsevszk, 1988; *Utak és keresztutak*, Joskar-Ola, 1988). Természetesen érdemes megemlékezni a regionálisan megjelent, de összoroszoszországi jelentőségű költői antológiákról is (*Négy szél: baskír, tatár, udmurt, komi-permi költők versei*, Perm, 1970; *Uráli költők: antológia: 2 kötetben*, Szverdlovszk, 1976).” Pantelejeva, 2007, 137–138. (saját fordítás)
- 13 „(...) majdnem ötven év alatt (1938-tól 1985-ig) 19 udмурt költészeti antológiát tettek közzé orosz nyelven, (összehasonlításként 1985-től napjainkig) – csak három hasonló antológia látott napvilágot: *A napos erdő dalai*, M., 1989; *A női lélek világa*, Izsevszk: 1992; *A finn hegyvidéki népek irodalmának antológiája* (2 részben. Jekatyerinburg, 2006). Az alábbi példa az oroszról udmurtra fordításokkal kapcsos-

Sajnos az idézett írások nem térnek ki a fordított szövegek vizsgálatára, azaz a kötetek nem tartalmazzák elemzést a művekről, és a fordításokról sem kapunk értékelést. Értékük abban rejlik, hogy ezek a tanulmányok gazdag tárgyi anyagot nyújtanak, melyet elsődlegesen további vizsgálatokhoz lehet használni, például a fordítások esetében a módszertani „hidak”, a különböző fordítói stratégiák feltérképezésére.

A gyermekirodalomnak kétségkívül igen jelentős helye és szerepe van az udmurt irodalom történetében, amelynek fejlődéséről azonban még nem jelent meg átfogó mű. A téma ismert kutatói Skljaev (1974), Vanyusev (1988) és Zajceva (2006). A felsorolt szerzők könyveket, kiadványokat vizsgálnak és elemzik néhány gyermekeknek író szerző munkáját. Az elmúlt években megjelentek olyan tanulmányok is, amelyek egy-egy gyerekeknek szóló könyvet vizsgálnak, vagy a gyermekeknek szóló könyvkiadás történetét dolgozzák fel. Ilyen például Volkova disszertációja¹⁴ (2005), amely az udmurt gyermekirodalom kialakulásának kezdeti szakaszával foglalkozik, tehát a XIX. század végétől a XX. század 20-as, 30-as éveire tartó időszakot kutatja. A szerző a gyermekirodalom irodalmi és művészeti műfajainak kialakulására koncentrál, I. Sz. Mihejev, G. E. Verescsagin, V. A. Iszlentyev, I. V. Jakovlev, K. Gerd és mások munkáinak vizsgálatával. Áttekintő munka Pavlova «Удмуртская детская книга в 1847–1941 годы: история, типология» (*Az udmurt gyermekek könyve 1847–1941: történelem, tipológia*) című monográfiája (Pavlova, 2011). Ezek a munkák a gyermekkönyveket a spirituális és anyagi kultúra részeként kezelik, formai megjelenésüket, tagolásukat, dizájnjukat, árazásukat és publikálásuk földrajzi aspektusait is elemezve. A tanulmányok forrásai és kutatási bázisa igen szerteágazó: «документы центральных и местных органов власти, архивные материалы, периодические издания, библиографические источники, детские книги на удмуртском языке, изданные в 1847–1941 гг.» (központi és helyi hatóságok dokumentumai, levéltári anyagok, folyóiratok, bibliográfiai források, 1847–1941 között megjelent udmurt nyelvű könyvek) (Pavlova, 2011, 8).

Ezek a tanulmányok azonban nem nyújtanak átfogó képet az udmurt gyermekirodalom fejlődéséről, mivel alapvetően kvantitatív elemzést adnak, és csak bizonyos mértékben jelennek meg bennük kvalitatív elemek (jelen írás sem vállalkozik a fordított szövegek elemzésére, ez csak a fordítások számbavétele után jöhet szóba).

A fordításban megjelent nem kisebbségi irodalom óriási hatással volt az udmurt gyermekirodalom alakulására – ezzel összefüggésben többen is felvetették már a gyermekirodalom fordításának problémáját, például G. Tuganov Nyekraszov orosz költő verseinek udmurt költők (M. Petrov, A. Klabukov, T. Smakov, A. Lujanin, I. Gavrilov, S. Sirobokov) által megjelentetett udmurt nyelvű fordításait elemezte.¹⁵ Az udmurt gyermekirodalom ilyen tömeges léptékű

latos. Az udmurt író, Mihail Petrov kilenc könyvet tett közzé udmurt nyelven szovjet írók műveivel (a háború előtt, az 1934–1941 közötti időszakban, még hat könyvet fordított le és adott ki).” Pantelejeva, 2010, 48.

14 Волкова Татьяна Геннадьевна, *Становление удмуртской детской литературы: дис. канд. филол. наук.*, Ижевск, 2005.

15 Туганов, Г., *Пинальёслы берыктыса поттэм книгаос сярись*, Советской Удмуртия. 1954. 2 июля.

fordítását G. Tuganov ugyan örömmel fogadja, de nem hallgathatja el, hogy Nyekraszov verseinek fordításai meglehetősen gyenge minőségűek. A fordítás kérdésének szentelt művek közül V. Ivaskin munkája emelkedik ki [1978], amely részletes elemzést nyújt Z. Veszela, L. Hanbekov, O. Poskrebisev és mások fordításairól. Ivaskin konkrét példákon és adatokon keresztül mutatja be az egyes szerzők irodalmi fordításának tapasztalatait.

Az udmurt írók a fordítás során értették meg és sajátították el az irodalmi tevékenység alapjait. Érdemes megjegyezni, hogy sok fordítás 1917-ig sajnos nemcsak a fordító, de még az eredeti szerző nevét sem említette meg. Ez a tendencia az 1930-as évekig megfigyelhető volt. A forradalom előtt (1847–1917) az udmurt gyermekkönyvek kiadásában nagy szerepet játszottak a missziós társaságok, amelyek vallásos szövegek megalkotásának és azok oroszországi kisebbségi nyelvekre (pl. udmurt) való fordításának céljával jöttek létre. A gyermekeknek szóló kiadványok repertoárját N. I. Ilminszkij (író és műfordító) vallásos művei is gazdagították. Rajta kívül papok és tanárok is készítettek fordításokat. Ez a tevékenység az udmurt gyermekek olvasástudásának fejlesztésével is összefüggött: „за время своей деятельности до 1911 г. переводческая комиссия миссионерского общества подготовила и издала 94 книги”¹⁶. Ezek a kiadványok szinte kivétel nélkül gyermekek számára írt olvasókönyvek, nyelvtanok és szótárak voltak.

86

Több, a fordításban megjelent irodalommal foglalkozó tudományos munkában szerepel (ld. például Zajceva és Pavlova, 2014; Kelmakov 2002), hogy a forradalom előtti időszakban megjelent, gyermekeknek szánt, eredeti udmurt nyelvű szövegek nagy része orosz irodalmi művek fordításán alapult. Ez a tendencia sok éven keresztül érvényesült. A jelenség nem meglepő, mivel sok író meg volt győződve arról, hogy a fordítás egyfajta kreatív iskola, amelyben a legjobb tanárok az orosz irodalom jelentős figurái (pl. Puskin, Lermontov, Tolsztoj, Nyekraszov, Gorkij, Majakovszkij). Jó példa erre A. Sz. Puskin műve, a *Сказка о попе и о работнике его Балде* (Mese a pópáról meg Baldáról, a szolgájáról) amely udmurt nyelven 1918-ban jelent meg önálló kiadványként M. Prokopjev fordításában, aki az eredeti szöveg elemeit megőrizve udmurt sajátosságokat is beleszórt a mesébe. Ez is igazolja, hogy az első udmurt írók az orosz klasszikusoktól, fordítás útján sajátították el az írás mesterségét, úgy, hogy a szövegekhez gyakran maguk is sokat hozzászórtak, ezáltal közelebb hozva a műveket népük életkörülményeihez. A fordítások során így szerzett tapasztalatokat aztán eredeti szövegeik létrehozása során használták fel.

A témában T. Zajceva és I. Pavlova végzett statisztikai jellegű kutatást, akik kimutatták, hogy a tárgyalt időszakban Puskin műveit fordították a leggyakrabban. A második helyen A. P. Csehov, a harmadik helyen pedig L. N. Tolsztoj művei állnak az udmurt nyelven megjelent fordítások számát illetően.

Az 1930–1940-es években megnő az udmurt nyelvre fordított és kiadott irodalmi művek mennyisége. Az okokat az udmurt nyelvű általános iskolai oktatás 1930-as években történő bevezetésére, valamint az 1937-ben kötele-

16 „az 1911-ig tartó időszakban a missziós társaság fordítási bizottsága 94 könyvet állított össze és publikált” Павлова, И. Ф., *Удмуртская детская книга в 1847–1941 годы: история, типология: монография* = Павлова, И. Ф., Ижевск: Изд-во „Удмуртский университет”, 2011/25.

zővé váló hétéves oktatásra lehet visszavezetni,. Szükség volt szövegekre. A tankönyvek nagy része már jól bevált, klasszikus olvasókönyvek fordítása volt.

A tehetséges fordítók munkájának köszönhetően fokozatosan a külföldi szépírók művei is hozzáférhetővé váltak az udmurt olvasók számára, így a könyvrepertoár kicsi, de jelentős részét már a külföldi gyermekirodalom képviselte (pl. Hauff, a Grimm fivérek, V. Hugo, D. Defoe, Ch. Dickens vagy Perrault). Ez tette lehetővé, hogy az udmurt gyermekek anyanyelvükön is megismerkedjenek a világirodalommal.

Az 1960-as évektől csökkent az orosz és külföldi szerzők udmurt nyelvre fordított kiadásainak száma. Ahogy I. F Pavlova írja: „В отличие от предыдущих периодов лишь небольшая часть – 37 названий (6% художественных изданий) тиражом 137 тыс. экз. (0,5 %) – произведений русских и зарубежных авторов была переведена на удмуртский язык: „Музурук” В. В. Бианки (1986), „Танялэн значокез” („Танина звездочка”, 1961) Л. Ф. Воронковой, „Тани милям кычеесь киосмы” („Вот какие наши руки”, 1963) А. Л. Гарф, „Туж умой улон сярсы” („Про жизнь совсем хорошую”, 1963) Л. А. Кассиля, „Пичи ныльёс” („Девочки”, 1961) Л. Пантелеева, „Ма сярсы вераз пияш” („О чем поведал мальчик”, 1965) А. В. Цессарского, „Юсьёс” („Дикие лебеди”, 1960) Г. Х. Андерсена и др.”¹⁷

A fenti évszámokból kitetszik, hogy a fordítások többsége az 1960-as évek elején készült. Ez a csökkenő tendencia azzal magyarázható, hogy az udmurt irodalom egyre inkább integrálódott a Szovjetunió népeinek multinacionális kulturális terébe, és az iskolák orosz nyelvű tantervre váltottak az alapvető tudományágak esetében. Egyes udmurt írók erőfeszítései ellenére is csökkent a fordított művek száma.

Figyelemre méltó az is, hogy az 1960-as évek óta már udmurt nyelvű műveket is fordítanak oroszra. „Если в 1960-е годы выпускалось 25 переводных изданий с русского на удмуртский язык и 27 – с удмуртского на русский, то в 1970–1980-е гг. 12 и 54 изданий соответственно”.¹⁸

Ezzel kapcsolatosan meg kell említeni azt a sajnálatos tényt is, hogy manapság az udmurt irodalom klasszikus műveit egyre gyakrabban nem az eredeti nyelvből, hanem a meglévő orosz fordításokból fordítják tovább más nyelvekre. Ez felveti a fordítás elméletének számos kulcsfontosságú kérdését (átültethetőség – lefordíthatatlanság, megfelelőség – elégtelenség). Az ilyen fordítások nyilvánvalóan messze kerülnek az eredeti művektől, a nemzeti-kulturális identitástól. A kulturális adaptáció az irodalmi fordítás területén csak akkor sikeres, ha a fordító behatóan ismeri az adott kultúrát és ismeri, beszéli

17 Ellentétben a korábbi időszakokkal, az orosz és külföldi szerzők csak egy kis részét – 37 címet (ami a művészeti könyvek 6%-a) 137.000-as példányszámmal (0,5%) – fordították udmurtra: V. V. Bianki „Музурук” (*Muruzuk*, 1986), L. F. Voronkova „Танялэн значокез” (*Tánya csillaga*, 1961), A. L. Garf „Тани милям кычеесь киосмы” (*Íme, milyen a kezünk*, 1963), L. A. Kassil „Туж умой улон сярсы” (*Egy nagyon jó életről*, 1963), L. Pantelejev „Пичи ныльёс” (Kislányok, 1961), A. V. Cesszarszkij „Ма сярсы вераз пияш” (*Miről beszélt a fiú*, 1965), Anderssen „Юсьёс” (*Vad hatyúk*, 1960), és mások.” Pavlova, 2014, 142–143.

18 „Az 1960-as években 25 könyv jelent meg fordításban oroszról udmurt nyelvre és 27, amelyet udmurtról oroszra fordítottak, majd az 1970-es és 1980-as években ez a szám 12, illetve 54 volt.” Pavlova, 2014, 143.

az eredeti nyelvet. Toper helyesen állapítja meg: „...Переводы стареют, как правило, много быстрее оригинальных произведений. Причина заключена, прежде всего, в их вторичности. Подлинник нельзя изъять из литературного употребления, ибо он уникален; перевод всегда может быть заменен новым переводом, ибо он потенциально всегда множественен.”¹⁹

Mindez azt jelenti, hogy nem csak még le nem fordított műveket kellene átültetni udmurtra, hanem a korábbi fordításokat is felül kellene vizsgálni és így visszajuttatni az udmurt közönséghez. Remélem, hogy megszületnek az új fordítások, mivel az átültetett idegen nyelvű irodalom új hősökkel, érdekes történetekkel, és más népek hagyományával és kultúrájával ismerteti meg az olvasót.

Irodalom

- ВАНЮШЕВ, В. М., *Литература для детей и юношества* = История советской удмуртской литературы: в 2 т. Т. 2., szerk. В. М. Ванюшев, А. Г. Шкляев, Д. А. Яшин, Ижевск: Удмуртия, 1988, 173–191.
- ВОЛКОВА, Т. Г., *Становление удмуртской детской литературы, дис. ... канд. филол. наук*, Ижевск, 2005.
- ЕРМАКОВ, Ф. К., *Творческие связи удмуртской литературы с русской и другими литературами*, Ижевск: Удмуртия, 1981.
- ЗАЙЦЕВА, Т. И., *Понять ребенка: об удмуртских книгах для детей = Современная удмуртская проза (1980-2000-е гг.): Научное издание*, szerk. Зайцева Т. И., Ижевск, 2006, 143–159.
- ЗАЙЦЕВА, Т. И., Павлова, И. Ф. *Переводная детская книга у истоков удмуртской литературы*, Гуманитарные науки и образование 2014/1, 118–120
- ИВАШКИН, В., *Нылпи произведениосмы зуч кылын*, Молот 1978/12, 49–50.
- КАМИТОВА, А. В., *Роль переводных сочинений XIX века в становлении жанров удмуртской литературы = Современное удмуртоведение в контексте компаративистики, контактологии и типологии языков: сб. ст.*, Ижевск–Будапешт, 2015, 284–293.
- КЕЛЬМАКОВ, В. К., *Переводные тексты В. А. Ислентьева и истоки удмуртской художественной литературы*, Вестник ЧГПУ им. И. Я. Яковлева. Филологические науки, 2015/3 (85), 45–57.
- КЕЛЬМАКОВ, В. К., *Роль ранней переводной литературы в развитии культуры удмуртского народа = К изучению жизни и творчества Кузубая Герда: сб. ст.*, РАН, УрО, Удмурт. ин-т истории, яз. и лит: Ижевск, 2002. Вып. 3. Кузубай Герд и финно-угорский мир. С. 68–76.
- ПАВЛОВА, И. Ф., *Основные тенденции развития детской книги Удмуртии в 1960–80-е гг.*, Вестник Удмуртского университета. Серия Истия и филология, 2014/4, 137–147.
- ПАВЛОВА, И. Ф., *Становления и развитие удмуртской детской книги: 1847–1941 гг.: дис. канд. пед. наук*, Павлова Ирина Федоровна. Казань, 2008.

19 „(...) A fordítások általában sokkal gyorsabban öregednek, mint az eredeti művek. Ennek oka elsősorban másodlagos természetükben rejlik. Az eredeti példányt nem lehet eltávolítani az irodalom közegéből, mert egyedi; a fordítás mindig helyettesíthető egy új fordítással, mert potenciálisan mindig többes számú.” Toper, 2000, 31.

- ПАВЛОВА, И. Ф., *Удмуртская детская книга в 1847–1941 годы: история, типология: монография* / И. Ф. Павлова. Ижевск: Изд-во «Удмуртский университет», 2011.
- ПАНТЕЛЕЕВА, В. Г., *Гай Сабитов – переводчик лирики*, Вестник Удмуртского университета. Серия Истoия и филология 2016. Т. 26. Вып. 6. С. 123–128.
- ПАНТЕЛЕЕВА, В. Г., *О проблемах поэтического перевода с русского на удмуртский язык (на материале переводов стихотворений А.С.Пушкина и М.Ю.Лермонтова)*, Вестник Удмуртского университета. 1993/6, 84–92.
- ПАНТЕЛЕЕВА, В. Г., *Переводческая практика в условиях глобализации: проблемы этнокультурной рецепции*, Ежегодник финно-угорских исследований. 2010. Вып. 1. С. 47–52.
- ПАНТЕЛЕЕВА, В. Г., *Удмуртская переводная художественная литература в историческом и социокультурном аспектах = Филологические исследования на рубеже XX – XXI веков: традиции, новации, итоги, перспективы*: сб. статей. Сыктывкар: ИЯЛИ КНЦ УрО РАН, 2012, С. 198–203.
- ПАНТЕЛЕЕВА, В. Г., *Художественный перевод в финно-угорском мире: история и современность*, Вестник Удмуртского университета. Филологические науки, 2007/5, 137–143. Топер, П. М., *Перевод в системе сравнительного литературоведения*, М., 2000.
- ТУГАНОВ, Г., *Пинальёслы берыктыса поттэм книгаос сярысь*, Советской Удмуртия. 1954. 2 июля.
- УВАРОВ, А. Н., *Югдытисьёс. Удмурт литературалэн кылдэмез сярысь очеркъёс*, Ижевск, 1994.
- ШКЛЯЕВ, А. Г., *О детях и для детей. Заметки об удмуртской детской литературе*, Комсомолец Удмуртии. 1974. 2 июля.

On the History of Udmurt Children's Literature in Translation

Abstract. In Udmurt children's literature, along with original texts, translated literature occupies a large place. The purpose of the article is to introduce the factual material of translated Udmurt and foreign language literature from 1917 to the 1980s, which played an important role in the formation and development of Udmurt children's literature. The works of literature experts are considered, which allow us to present a general picture of the movement of Udmurt children's prose through the prism of critical assessments. It is established that Russian children's literature is more translated into the Udmurt language than foreign. Attention is focussed on identifying some reasons for the actualization of translation practice.

Keywords: Udmurt literature, Udmurt children's literature, publications for children and youth, texts in translation

Maksimova Olga Mikhailovna
Udmurt Állami Egyetem,
426034, Oroszország, Izhevsk, Universitetskaya St., 1
e-mail: 24omax@mail.ru